

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΑΝΟΖΗΣ

τζάμπα η παράταση

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΑΝΟΖΗΣ

ΤΖΑΜΠΑ
Η ΠΑΡΑΤΑΣΗ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία
Πεζογραφία – 488
Κώστας Καβανόζης, *Τζάμπα η παράταση*
Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος
Φωτογραφία εξωφύλλου: GRSI/shutterstock.com
Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)
και Κώστας Καβανόζης, Αθήνα 2020
Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη,
Αθήνα, Απρίλιος 2020
KET Γ950 ΚΕΠ 242/20 ISBN 978-960-16-8750-6

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078
ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΓΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,
ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.45, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55
Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Περιεχόμενα

Η παραλία	11
Ιαματικά λουτρά Εφταλούς	13
Μουσείο	25
Η αθανασία δεν αποτελεί σχέδιο της φύσης . .	37
Λευκό	41
Τραμπολίνο	57
Η παραμονή	69
Τα αβγά	73
Ο Μήτσος και η Τότα	75
Παράνομη στάθμευση Ι.Χ. αυτοκινήτου	79
Τζάμπα η παράταση	97
Το ματσάκι	109
Εσπερινό	115
Ρετιρέ	117
Το φρούριο	123
Ψίχουλα	127

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το δέντρο	131
Ραβδιά και τριγωνάκια	135
Τεχνητή οδοντοστοιχία	141
Το φως	151
Πρώτες δημοσιεύσεις	155

Ἐν τούτοις «παίζετε»
δείχνουν οἱ ἄρχοντες.

Βασίλης Στεριάδης

Τζάμπα η παρατάση

ΤΡΕΙΣ Η ΩΡΑ ξημερώματα Δευτέρας στη Σόλωνος και πουτάνες δεν έχει ούτε για δείγμα. Όχι ότι θα έβαζα καμιά στο αμάξι ντε και καλά, να τις χαζέψω ήθελα πιο πολύ. Το νταλαβέρι, να θυμηθώ τα παλιά. Τέσσερις φορές τον κατέβηκα τον δρόμο, τίποτα. Ξεραίλα, Ιούλιο μήνα δεν το περίμενα αυτό. Την κάνω.

Ξίδι, θέλω ξίδι, μου είχε πει η Αλεξία στο κινητό, το ντουλάπι δεν ξεμυρίζει με τίποτα. Δώδεκα η ώρα το βράδυ, ξίδι. Ήταν που είχαμε διαλέξει την Εύβοια, απ' την πρεμούρα μας να φύγουμε και να φτάσουμε νωρίς το απόγευμα, τρεις μέρες είχαν μείνει μέσα τα σκουπίδια. Είχαμε φάει ψάρι προτού ξεκινήσουμε, τα ξεχάσαμε, στάξανε, βρομοκοπούσε ο τόπος όταν γυρίσαμε πίσω. Έφυγα εγώ να πάω να βρω τον Τάκη, έπιασε το καθάρισμα αυτή. Γυρίζοντας θα περάσω από

Κέντρο, της είπα, μήπως ξενυχτάει τίποτα και σου βρω. Κέντρο τέτοια ώρα σημαίνει πουτάνες, σκέφτηκα αμέσως μετά, όμως αυτό δεν το είπα. Ούτε στον Τάκη είπα τίποτα, κι ας με κοιτούσε χαμογελαστός λες και ήξερε.

Τελικός Μουντιάλ 2010, Ισπανία-Ολλανδία, είχε πάει παράταση και σαν να μου φάνηκε ότι τζάμπα τη βλέπαμε κι αυτή. Η καφετέρια στην Κηφισιά άδεια, εμείς κι εμείς. Άμα τελείωνε το ματς στο ενενήντα, και στο ογδόντα δηλαδή, δεν νομίζω να στενοχωριόταν και κανένας. Στην Εθνική με πέτυχε ο Σπύρος όταν με πήρε και μου το είπε, δεν τα έμαθες, μου είπε, ο κυρ Δημήτρης. Πότε, τον ρώτησα, απ' την Παρασκευή μου απάντησε, η κηδεία μάλλον Τετάρτη. Γύρισα και κοίταξα την Αλεξία δίπλα μου, είχε το βλέμμα της καρφωμένο μπροστά. Μακάρι να φτάσουμε κι εμείς στα χρόνια του, πήγα να πω, δεν μίλησα όμως. Τον Τάκη τον πήρα λίγο αργότερα περνώντας από Κηφισιά, τώρα το 'μαθα από τον Σπύρο, του είπα κι είδα την Αλεξία από δίπλα να μου γνέφει ακαταλαβίστικα, ναι, τελείωσε το παραμύθι, μου είπε αυτός, και πολύ κράτησε, να τα πούμε το βράδυ, τον ρώτησα κι η Αλεξία συνέχιζε να μου γνέφει, δεν περνάς να δούμε τον τελικό πουθενά εδώ γύ-

ρω, μου απάντησε, πάω την Αλεξία Καλλιθέα και επιστρέφω, του είπα κοιτώντας τη, πάρ' την κιό-
λας που θέλει να σου μιλήσει.

Τα γνεψίματα γίναν κινήσεις αγανάκτησης και θυμού, συλλυπητήρια, Τάκη, ζωή σε σας, του μί-
λησε από το κινητό μου η Αλεξία τρυφερά ενώ με
κοίταζε βλοσυρά, καταλαβαίνω. Νόμιζα ότι μου
έκανες νόημα να του μιλήσεις και όχι να μην του
μιλήσεις, προσπαθούσα να τα μπαλώσω μετά, όταν
έκλαιγε.

Την τέταρτη μπέρα μας την είχαμε τελειώσει
ταυτόχρονα λίγο πριν, δεν κάτσαμε καν να δούμε
τους Ισπανούς να το σηκώνουν, πάμε σπίτι, μου
λέει, ξίδι θα σου δώσω εγώ. Είναι αργά και θα ξυ-
πνήσουμε τα παιδιά, του φέρνω αντιρρήσεις, τη
Βαρβάρα που θα 'ναι κουρασμένη, ούτε που να το
σκέφτεσαι, με κόβει, η Αλεξία σου παρήγγειλε ξί-
δι, σου βαστάει να την αφήσεις την κοπέλα σου χω-
ρίς ξίδι; Χαμογέλασα, σιγά μη δεν πήγαινα. Ο τρα-
βάτε με κι ας κλαίω, μια ζωή. Απέξω με ήξερε.

Όχι ότι δεν τον ήξερα εγώ δηλαδή, ένα θα πιω
και θα φύγω, άρχισα την προεργασία από μέσα
μου ακολουθώντας τη μηχανή του με το αυτοκί-
νητο. Ένα. Περίμενε η Αλεξία, περίμενε η Σόλω-
νος, ήταν κι οι μπίρες τέσσερις... Ένα, δεύτερο

όχι. Τη μάνα σου σκέφτομαι, του είχα πει κάπου πάνω στη δεύτερη μπέρα, είναι πολλές οι μέρες, πώς θα τη βγάλει μέχρι την Τετάρτη; Δεν βρίσκουμε άκρη με τα γραφεία, μου είχε απαντήσει, τρία έχουμε αλλάξει μέχρι τώρα, νωρίτερα δεν γίνεται. Και στο κάτω κάτω τελειωμένη υπόθεση ήταν, συμπλήρωσε, με τα ψέματα τον κρατούσαν τόσο καιρό. Τζάμπα. Σήκωσε ύστερα το ποτήρι του, κοίταξε τους Ισπανούς να εκτελούν ένα φάουλ. Πήγα στο ψυγείο και τον είδα, μου είπε δυο γουλιές μετά. Θυμήθηκα τον Μανώλη που τον τραβήξαν να δει τον πατέρα του ανοιγμένο ύστερα από νεκροψία, θυμήθηκα τον Σπύρο με γκριζοκοστούμι στην κηδεία του δικού του. Την προηγούμενη, επίτηδες λες, του είχα τηλεφωνήσει, για να ρωτήσω πώς πάει, την ώρα του ρόγγου. Τώρα όπου να 'ναι, μου είχε απαντήσει χαμηλόφωνα και βιαστικά –η φωνή του βραχνή–, τον περιμένουμε. Είχα νιώσει τελείως γουρούνι.

Μπήκαμε στο σπίτι κι η Βαρβάρα ευτυχώς ήταν ξύπνια. Με χαιρέτισε, έφερα τον Κώστα να πάρει ξίδι, της εξήγησε ο Τάκης. Είσαι σίγουρος πως έχουμε ξίδι, τον ρώτησε εκείνη αμφιβάλλοντας κι έφυγε στην κουζίνα να ψάχνει τα ντουλάπια. Σιγανά, τα παιδιά μέσα κοιμούνταν. Μια βοτκίτσα

θα την πιούμε, έβγαλε απόφαση ο Τάκης χωρίς να χρειαστεί να ρωτήσει και τράβηξε για τον μπουφέ, το ξίδι μάς τελείωσε, βγήκε και του είπε η Βαρβάρα προτού προλάβει να φτάσει, δεν έχουμε. Η μάνα μου θα 'χει, είπε εκείνος κι άλλαξε πορεία προς την εξώπορτα.

Κάτσε, έχει πάει μία πια, προσπαθώ να τον συγκαταστήσω, αυτός όμως τραβάει κατευθείαν στην απέναντι εξώπορτα και χτυπάει το κουδούνι. Μας ανοίγει κι είναι μαυροφορεμένη, αδύνατη, τα μάτια της κίτρινα. Τον κοιτάζει, με κοιτάζει, ο Κώστας χρειάζεται ξίδι, της εξηγεί. Το πρόσωπό της στεγνό, άκλαυτο. Δεκαοχτώ χρονών τον είχε παντρευτεί, εκείνος σαράντα. Τα πενήντα του γάμου τους για λίγο δεν πρόλαβαν να τα κλείσουν. Μας βάζει μέσα, χάνεται στην κουζίνα, σε λίγο βγαίνει μ' ένα μπουκάλι μηλόξιδο στο χέρι της. Αυτό μόνο βρήκα, δεν έχω άλλο, μιλάει σε μένα και μου το δίνει. Το παίρνω χαμογελώντας αμήχανα και ψάχνω κάτι να της πω, εσένα ειδικά σε αγαπούσε πολύ, με προλαβαίνει κοιτάζοντάς με κατάματα. Θέλω να απλώσω το χέρι μου να τη χαϊδέψω στον ώμο. Δεν το κάνω, δεν κάνω τίποτα, ο δικός σου πατέρας πώς πάει, την ακούω να με ρωτάει και σαν να την περίμενα την ερώτηση αυτή. Παίρνω

βαθιά ανάσα, καλά πάει, της λέω, του 'χανε γράψει πρώτα το βιμπάτ για τις κρίσεις, του ανέβαζε όμως πολύ την πίεση κι είχαμε άλλα, είκοσι ένα είχε φτάσει, τώρα πάντως βρήκαμε το ντεπακίν και πάει καλύτερα, μόνο που τρέμουν λίγο τα χέρια του, τρέμουν τα χέρια του και- ντεπακίν, με κόβει, περίμενε. Ξαναχάνεται μέσα, ξαναγυρνάει με δυο μεγάλα κουτιά, πάρ' τα, μου λέει, μην πάνε τζάμπα, εμείς δεν τα χρειαζόμαστε πια. Τόσο μεγάλα κουτιά ντεπακίν δεν είχα ξαναδεί, κρατούσα και το μηλόξιδο, όπως όπως κάτω από τη μασχάλη μου τα χώρεσα. Την ευχαρίστησα κι ήταν εκείνη που άπλωσε το χέρι της και με χαίδεψε στον ώμο καθώς μας ξεπροβοδούσε.

Ξαναμπήκαμε, τα βόλεψα σε μια καρέκλα δίπλα στον μπουφέ για να βοηθήσω τον Τάκη με τις βότκες. Πρέπει να φύγω, του λέω με έμφαση καθώς παίρνω το ποτήρι μου, αυτό και δεν θα πιω άλλο, το εννοώ. Όπως αγαπάς, διαλέγει μόνο να μου απαντήσει, εγώ μια φορά δεν βιάζομαι. Τον ήθελα ίσως λίγο πιο πιεστικό, είναι αλήθεια. Η Βαρβάρα έχει αποσυρθεί διακριτικά, καθόμαστε στο μπαλκόνι, τσουγκρίζουμε. Έβαλε τα κλάματα μετά που σου μίλησε η Αλεξία στο αμάξι, του λέω, δεν ήθελε, ούτε τρεις μήνες δεν είναι που τον

έχασε τον πατέρα της. Μπαμπά, ακούω από πίσω μου και γυρίζω, στην ανοιχτή μπαλκονόπορτα στέκεται η κόρη του νυσταγμένη με τις πιτζάμες της. Αφήνει αμέσως το ποτήρι του κι ανοίγει τα χέρια του, την καλεί, εκείνη τρέχει με παράπονο, πέφτει πάνω του, τον αγκαλιάζει. Είναι στα εφτά, όσο περίπου η αδερφή μου όταν πέθανε ο παππούς μας απ' του πατέρα μας τη μεριά. Εγώ ήμουν έντεκα τότε. Καλοκαίρι είχε γίνει, τέτοια εποχή. Τη σηκώνει τρυφερά να την ξαναπάει στο κρεβάτι της, εκείνη αφήνεται, περίμενε λίγο κι έρχομαι, μου λέει, τον περιμένω πιάνοντας κι εξετάζοντας το ποτήρι μου, που έχει κατέβει αρκετά. Στα εξήντα του εκείνη θα είναι είκοσι πέντε, κάνω τον λογαριασμό. Καλά είναι. Θα 'ρθει κι η ώρα σου, τον ακούω να μου λέει πίσω απ' την πλάτη μου επιστρέφοντας, νομίζεις θα τη γλιτώσεις; Χαμογελάω, κοιτάζω κατά κει που στεκόταν η μικρή, διστάζω λίγο, η Αλεξία μου θυμίζει τη μάνα μου, του λέω. Κι εμένα η Βαρβάρα ποια νομίζεις δηλαδή πως μου θυμίζει, μου απαντάει ακαριαία και πιάνει το μπουκάλι.

Το τρίτο πάντως το αρνήθηκα, δεν του το 'κανα το χατίρι. Ήταν που με έπιασε και το θρακιώτικο, ή εννοείς κάτι ή δεν το εννοείς. Σηκώθηκα

αποφασιστικός, πήρα από την καρέκλα πλάι στον μπουφέ αυτά που είχα αφήσει, τον αγκάλιασα. Καλύτερα, του είπα, που δεν γίναμε λιώμα, τζάμπα θα πίναμε. Τζάμπα, μου είπε κι αυτός, δεν μου φάνηκε όμως να το εννοεί και πολύ. Όταν μετά μου τηλεφώνησε η Αλεξία και μου είπε πως εκείνη δεν την πειράζει και να κάτσω κι άλλο, αν θέλω, με τον φίλο μου, την είχα ήδη κατέβει τη Σόλωνος μία φορά. Τώρα μόλις έφυγα, της είπα, κάτω απ' το σπίτι του είμαι ακόμα, και σκέφτηκα ότι εκείνος θα είναι σίγουρα κιόλας στο τέταρτο. Αν είχα μείνει, μπορεί να κοντεύαμε και το πέμπτο.

Τέλος πάντων τι τα ψειρίζω, βόλτα ήθελα, βόλτα διάλεξα, λέω από μέσα μου ψάχνοντας τζάμπα τα πεζοδρόμια τέταρτη και τελευταία φορά, αυτό ήταν, την κάνω. Είμαι Σόλωνος χαμηλά και πρέπει να γυρίσω προς τα πίσω, προς Σύνταγμα, να βγω Συγγρού κι από κει να τραβήξω για Καλλιθέα. Στο σπίτι της Αλεξίας. Σπίτι μας το λέει εκείνη, εγώ όχι ακόμα. Καμιά φορά μόνο, για να μ' ακούσει. Το δικό μου ήταν ανάποδα, Άνω Πατήσια. Δώδεκα χρόνια, Άνω Πατήσια. Τα βράδια αργά η Σόλωνος ήταν δίπλα. Δώδεκα χρόνια, πολλά. Στο τέλος, πέρσι, δεν κρατιόμουν να τα μα-

ζεύω και να φεύγω. Κοιτάζω ίσια μπροστά και το βλέμμα μου τρέχει, οι δρόμοι άδειοι, πόσο να αργήσω άμα πεταχτώ μέχρι εκεί, σκέφτομαι. Και κατεβαίνω τέρμα κάτω τη Σόλωνος, να βγω Πατησίων. Τι έγινε, καμάρι μου, διάγεις νοσταλγική περίοδο, με είχε ρωτήσει τώρα κοντά μια φίλη μου, όταν της έβαλα να ακούσει ένα χαζοτραγουδάκι απ' τα παλιά. Παιδιόθεν, της είχα απαντήσει, με κάποια έπαρση οπωσδήποτε. Η Πατησίων μπροστά μου ορθάνοιχτη, ούτε δέκα λεπτά δεν θα κάνω. Ή μήπως θα μου πάρει παραπάνω; Κοιτάζω δίπλα μου στη θέση του συνοδηγού, ξεχωρίζω ανάμεσα στα ντεπακίν το μηλόξιδο. Σκέφτομαι το σπίτι μου, το πρώην σπίτι μου, πώς φαίνεται το μπαλκόνι άμα περνάς από κάτω, τον δρόμο μέχρι να φτάσω εκεί. Δεν είναι αργά πια; Στο ύψος της Αλεξάνδρας κάνω παράνομη αναστροφή και γυρίζω προς τα πίσω. Είναι αργά.

Προτού στρίψω στον δρόμο της Αλεξίας δεξιά, βγάζω φλας. Το ταξί μπροστά μου βγάζει κι αυτό. Πενήντα μέτρα πριν απ' το πάρκινγκ, σταματάει και με κλείνει. Η πόρτα του ανοίγει αργά, μια ηλικιωμένη γυναίκα βγαίνει με δυσκολία στον δρόμο. Άντε, τελειώνε, μουρμουρίζω μέσα απ' τα δόντια μου αγενέστατα ανυπομονώντας στο τιμόνι.

Εκείνη στέκεται λίγο όρθια, βασιτιέται ύστερα όπως μπορεί απ' την πόρτα, σκύβει, βοηθάει έναν άντρα με μπαστούνι να βγει κι αυτός. Όταν ήταν να πεθάνει ο πατέρας του, ο πατέρας μου μας άφησε στο εξοχικό μας στη Μυτιλήνη και πήγε στον Έβρο. Τον θυμάμαι να επιστρέφει αξύριστος, με το περιβραχιόνιο του πένθους στο μπράτσο. Ο μπαμπάς σας θα είναι πολύ στενοχωρημένος και να προσέξετε τώρα που θα έρθει, μας είχε προειδοποιήσει η μάνα μας κι εμείς τρέξαμε με κάποια αυτοσυγκράτηση να τον προϋπαντήσουμε όταν τον είδαμε να κατεβαίνει το δρομάκι. Εκείνος άνοιξε τα χέρια του –χωρίς να χαμογελάσει, μου φάνηκε– και μας πήρε αγκαλιά. Μπαμπά, γιατί είσαι αξύριστος, τον ρώτησα. Είχε ακριβώς την ηλικία που έχω τώρα εγώ.

Το ταξί μπροστά έπαψε να με κλείνει, το ηλιοκωμένο ζευγάρι αλληλοβασταζόμενο ανοίγει την πόρτα της πολυκατοικίας του. Τι να κάνουν άραγε τέτοια ώρα έξω απ' το σπίτι τους; Άραγε, έχουν παιδιά; Παρκάρω, πιάνω τα ντεπακίν και το μηλόξιδο, ανεβαίνω. Στην πόρτα η Αλεξία μου χαμογελάει και μου τα παίρνει απ' τα χέρια. Καλώς τονα κι ας άργησε, μου λέει και με φιλάει, ποιο αργοπορημένο μωράκι θα κανακέψω εγώ τώρα;

Μισή ώρα αργότερα βρίσκομαι παραδομένος στην μπανιέρα της και με πλένει. Με σαπουνίζει, με τρίβει, με ξεβγάζει, στο τέλος μου δίνει την πετσέτα να σκουπιστώ από μόνος μου και βγαίνει να απλώσει τα βρεγμένα χαλάκια του μπάνιου. Σκουπίζομαι και παρατάω την πετσέτα εκεί ακριβώς που μου έχει πει να μην την παρατάω, κοιτάζομαι στον καθρέφτη, ανοίγω τα χέρια μου χαμογελαστός κι ύστερα κλείνω τα μάτια. Αχ, θεέ μου, τι θα σε κάνω που μου θυμίζεις τόσο πολύ τον πατέρα μου, την ακούω από πίσω μου να μου παραπονεύεται ναζιάρικα, καθώς τραβάω χαλαρωμένος για το κρεβάτι. Έτσι κι αυτός, μια ζωή ασκούπιστη και μουσκεμένη την άφηνε την πλάτη του, τζάμπα του τα 'λεγε η μάνα μου κι όλο από πίσω του έτρεχε, συνεχίζει, ενώ μου ρίχνει πάλι επάνω μου απαλά την πετσέτα.